

ON THE SUPPLEMENTARY PREDICATIVE

Anamaria Preda, Assist. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: We have reorganised and systematized the information on the supplementary predicative, based on the fact that these operations are necessary for a relatively recent description of this syntactic function. We have proposed and argued for the following term derived predicate / derived predicative. We have examined the occurrence of the derived predicate in literary texts belonging to the various stylistic variants, and noted the existence of a certain hierarchy with respect to the realisation of this function. As a result, we have proposed a hierarchy in accordance to the frequency of the realisations of the derived predicate substitution class.

Keywords: predicate, derived, reorganization, structure, ternary.

1.1. Interesul lingviștilor români pentru *predicativul suplimentar* e justificat atât de ocurența sa discursivă, cât și de complexitatea și dificultatea analizei. De la numele acestei poziții sintactice până la încadrarea sa într-o clasă funcțional-sintactică, cercetarea și deciziile au fost dificile. Interesul rămâne încă ridicat, ori de câte ori se identifică o nouă perspectivă în descrierea acestei poziții sintactice.

1.1.1. În diferitele nume date acestei funcții sintactice, un element constant este *predicat(iv)*, care evidențiază valoarea predicativă sau calitatea de purtător al predicăției logice: *acuzativ predicativ, nominativ predicativ, predicat nominal verbal, nume predicativ circumstanțial, nume predicativ secundar, predicat circumstanțial, atribut predicativ, element predicativ suplimentar, predicativ suplimentar*.

În toate substantivele compuse care denumesc funcții sintactice, genul proxim e dat de primul component. Acesta „operează” - și în denumirile examinate - încadrarea într-o clasă de unități sintactice: *predicat, atribut, complement, nume predicativ*. Diferența specifică o stabilește termenul următor al denumirilor, cel mai frecvent fiind *circumstanțial (predicat circumstanțial, atribut circumstanțial, nume predicativ circumstanțial)*, mai rar, altele (*predicat nominal verbal, atribut predicativ, complementul calității / complement în nominativ, nume predicativ secundar*). La câteva denumiri, primul termen nu pare a exprima genul proxim, fiind numele unui caz: *acuzativ (predicativ), nominativ (predicativ), acuzativ (cu gerunziu)* sau al calității de determinant nominal: *atributiv (transformat)*.

1.1.2. O denumire rezistentă în timp este *element predicativ suplimentar*. Paradoxal, pe de o parte, termenul *element* e vag și imprecis, neputând stabili genul proxim, respectiv încadrarea într-o clasă sintactică. Pe de altă parte, semnificația sa de „component, constituent” e conformă statutului de parte a unui enunț. Determinanții *predicativ* și *suplimentar* precizează calitatea predicativă și complementară a *elementului (predicativ suplimentar)*. Ultimele gramatici academice, *GALR* și *GBLR*, renunță la acesta și propun denumirea *predicativ suplimentar*. În *GALR II*, acest termen este explicat astfel: „Denumirea «predicativ suplimentar», asemănătoare cu cea tradițională, de «element predicativ suplimentar», are avantajul de a sublinia calitatea de predicat sintactico-semantică a PS și de a arăta apropierea sa de numele predicativ, termenul «suplimentar» făcând referire la faptul că PS reprezintă o a doua predicăție, care se adaugă la cea exprimată de verbul regent.” (*op.cit.*, 305-306).

Conform uzanței, numele dat unei funcții sintactice trebuie să fie un substantiv, cu sau fără determinanți adjectivali. Deși, în denumirea *predicativ suplimentar*, adjectivul *predicativ* a dobândit statut substantival datorită determinantului său adjectival, acesta nu

poate stabili, potrivit calității sale de indicator al genului proxim, necesara încadrare într-o anume clasă sintactică.

1.1.3. Propun denumirea de *predicat derivat* (sau *derivat predicativ*) pentru această funcție sintactică. Primul component stabilește genul proxim prin încadrarea acestei poziții sintactice în clasa *predicatelor* (respectiv a *derivatelor*, clasă lexicală din perspectiva lingvisticii tradiționale, dar extinsă în mod justificat și la nivel sintactic). Cel de-al doilea termen (*derivat*) stabilește diferența specifică între *predicatul* cu funcție matricială și *predicatul derivat*, cu funcție dobândită prin reorganizare sintactică, alt predicat decât cel sintactic. În cealaltă variantă, termenul secund *predicativ* indică baza derivativă, supusă unor transformări sintactice, la fel ca termenii *nominal*, *verbal* / *postverbal*, *adjectival* / *postadjectival* etc. Numele *predicat derivat* indică încadrarea în clasa predicatelor semantice și face referire la procesul de derivare, prin care predicativitatea unui enunț de bază se păstrează sub forma unei predicatii logice atribuite unui nume, nu sub forma unui predicat sintactic.

1.2. De-a lungul timpului, încadrarea acestei funcții într-o clasă sintactică a fost făcută în mod diferit.

1.2.1. În *Gramatica Academiei*, lucrare reprezentativă pentru gramaticia tradițională, se atrage atenția că „Partea de propoziție numită *element predicativ suplimentar* are o situație specială în rândul părților secundare de propoziție prin faptul că se referă în același timp la un nume și la un verb [...]” (GA II, 76). Observația următoare: „Ca înțeles, această parte de propoziție se apropie mult de predicat, deci de o parte principală de propoziție [...]” (*idem*) e justă. Prin această asemănare, *elementul predicativ suplimentar* „se situează la limita cu părțile principale” (*idem*), iar, prin dubla dependență, se aseamănă cu părțile secundare de propoziție, dar se și deosebește de acestea. Asemănarea cu predicatul este extinsă de autorii GA și la „mijloacele de exprimare de același fel ca la predicat: se distinge și aici construcția nominală de cea verbală” (*ibidem*, 78).

1.2.2. Autoarele GALR II situează construcțiile cu *predicativ suplimentar* în rândul *construcțiilor legate de grupuri*, opuse *grupurilor sintactice propriu-zise*, mai precis în cadrul *structurilor reorganizate* ale grupului verbal (*op.cit.*, 8-9).

Totodată, plasează funcția de *predicativ suplimentar* în rândul „*funcțiilor reorganizate*, funcții ocurente numai în unele utilizări, dobândite ca efect al reorganizărilor sintactice” (*idem*). În capitolul „Funcții sintactice”, un prim subcapitol este intitulat „*Predicatul și predicatia*”. Acesta include: predicatul, numele predicativ, complementul predicativ al obiectului și predicativul suplimentar.

1.2.3. Autorii GBLR încadrează *predicativul suplimentar* în rândul funcțiilor sintactice din grupul verbal, subgrupa „*pozițiilor sintactice apărute prin reorganizare*”, alături de complementul posesiv și de complementul de agent.

1.2.4. Dacă admitem *derivarea* ca procedeu sintactic prin care apar poziții sintactice noi, ca efect al unor transformări sintactice, vom fi de acord și cu existența *derivatelor*: complement posesiv și de agent, *predicat derivat* (sau *derivat predicativ*), provenite din poziții sintactice matriciale. Acceptarea *derivării* și a *derivatelor sintactice* justifică încadrarea *predicativului derivat* (sau a *derivatului predicativ*) în clasa predicatelor (sau a derivatelor sintactice).

1.3. Din perspectivă sintactică, *predicatul derivat* sau *derivatul predicativ* rezultă din reorganizarea a două propoziții, supuse unor transformări sintactice: *Să nu te lași folosit de nimeni.* < *Să nu lași* /¹ *ca nimeni să te folosească.* /²; *Niciodată în viață nu m-am simțit mai importantă decât atunci.* < *Niciodată în viață nu am simțit* /¹ *că sunt mai importantă decât*

atunci.²; A deschis poarta larg **poftindu-i** să intre. < A deschis poarta larg ¹și i-a poftit ²să intre./

Transformările sintactice obligatorii în cazul realizării nepropoziționale a predicatului derivat / derivatului predicativ constau în depredicativizarea celei de-a doua propoziții prin pierderea morfemelor de predicativitate ale verbului-predicat sau prin anularea verbului copulativ și omiterea conectorului acestei propoziții: *Văd ¹că se întoarce².* > *Îl văd întorcându-se.*; *Ea a plecat. ¹și era supărată. ²* > *Ea a plecat supărată.* Alte transformări sintactice pot afecta subiectul celei de-a doua propoziții, care fie devine complement direct și avansează înaintea verbului regent: *Văd ¹că el se întoarce².* < *Îl văd întorcându-se.*, fie se păstrează ca subiect în structura reorganizată, datorită identității referențiale a celor două subiecte din enunțul bipropozițional: *Ea_i a plecat. ¹Ea_i era supărată. ²* < *Ea_i a plecat supărată.* O altă transformare constă în dobândirea caracterului personal sau reflexiv al unor verbe impersonale, respectiv verbe fără formant reflexiv: *Trebuia ca lucrurile să poarte un nume.* < *Lucrurile trebuiau să poarte un nume.*; *Consideri că ești corect.* < *Te consideri corect.*, *Crezi că ești inteligent.* < *Te crezi inteligent.*, *Știe că e vinovat.* < *Se știe vinovat.*

Poziția sintactică rezultată apare într-o structură ternară și se raportează simultan la verb și la un nominal: *Vă¹ știam² mai vrednici.³* < *Știam că voi sunteți mai vrednici.*; *Ea¹ a plecat² supărată³.* < *Ea a plecat. ¹și era supărată. ²* În prima serie de exemple, predicatul derivat / derivatului predicativ păstrează subordonarea față de verb a complementivei directe *că voi sunteți mai vrednici* și acordul numelui predicativ *mai vrednici* cu subiectul *voi*. În cea de-a doua serie, păstrează subordonarea față de verb și acordul cu nominalul-subiect.

1.3.1. Autorii GBLR inventariază și descriu tiparele sintactice cu *predicativ suplimentar*, precizând aspectele reorganizării sintactice (*op.cit.*, 515-517). Există două categorii de tipare. În prima, enunțul din care derivă structura ternară respectivă are două propoziții principale, cu verb copulativ sau verb predicativ în cea de-a doua propoziție: *Ea vine ¹și este îngândurată.²* > *Ea vine îngândurată.* sau *Maria intră în cameră ¹și ne salută².* > *Maria intră salutându-ne.*

În cea de-a doua categorie de tipare, structurile ternare cu *predicativ suplimentar* derivă din enunțuri bipropoziționale în care există o subordonată (frecvent, completivă directă și subiectivă, mai rar, altfel de subordonată): *Știam^{PP} că ei sunt nehotărâți. ^{CD}* > *Îi știam nehotărâți; Trebuia ^{PP} să citești aceste cărți.^{SB}* > *Aceste cărți trebuiau citite.*; *Am văzut ^{PP} când el s-a împiedicat. ^{CT}* > *L-am văzut împiedicându-se.*; *Nu vine ^{PP} dacă nu-l inviți. ^{COND}* > *Nu vine neinvitat.*; *Își amintește / ^{PP} cum ea îl dojenea. ^{CD / CPrep}* > *Și-o amintește dojenindu-l.*; *Își amintește / ^{PP} că Maria a luat premiul I. ^{CD / CPrep}* > *Își amintește de Maria luând premiul I.*

Fac precizarea că nu orice enunț bipropozițional poate fi bază derivativă a unei asemenea structuri ternare. În exemplele următoare, enunțurile derivate sunt corecte din punct de vedere gramatical și incorecte din punct de vedere semantic: *Maria ne-a povestit întâmplarea și a plecat.* > **Maria ne-a povestit întâmplarea plecând.*; *Maria mănâncă și se odihnește.* > **Maria mănâncă odihnindu-se.*; *Socotește că tu ai greșit.* > **Te socotește (a fi) greșit.*

1.3.2. În privința verbelor regente, autoarele GALR fac următoarele precizări:

- „nu există verbe care să nu se poată combina cu (cel puțin un tip de) predicativ suplimentar” (*op.cit.*, 303)
- „predicativul suplimentar se caracterizează prin faptul că este o poziție **nonmatricială**, iar, în unele structuri, și prin omisibilitate (facultativitate): *Ion o bănuiește pe mama lui supărată de boacăna făcută.*, *Maria ne povestește (amuzată) pățania.*” (*ibidem*, 302);
- impun o anume conjuncție subordonatei PS: *Îl știa că e neros.*, *O lași să încerce.*;

- au fie forme personale, fie nepersonale: *L-a văzut venind., Văzându-l venind...*;
- cele mai frecvente în poziția de regent al PS sunt „unele verbe de percepție (*a auzi, a simți, a vedea*), cele care desemnează anumite procese cognitive (*a-și aminti, a cunoaște, a recunoaște, a ști, a crede*), verbe voliționale (*a dori, a prefera, a vrea*) [...]” (*ibidem*, 303).

Autorii *GBLR* reiau două dintre aceste precizări, și anume că „PS nu este o funcție sintactică impusă de o anumită clasă de verbe” și că, în calitate de regent al PS, poate fi predicat al enunțării sau poate avea forme non-finite. (*op. cit.*, 513).

Pe cale de consecință, se deduce că, teoretic, orice verb poate deveni regent al unui *predicat derivat*, în condițiile reorganizării sintactice prezentate în *GALR* și *GBLR*.

1.3.3. Încerc să demonstrez că, în majoritatea enunțurilor bipropoziționale de bază cu subordonată completivă directă, prin reorganizare sintactică, această subordonată va deveni *predicativă derivată*. Valența tranzitivității verbului regent va fi satisfăcută de complementul direct provenit din subiectul subordonatei. În următoarele exemple, subiectul completei directe a devenit complementul direct al verbului din regentă, iar completiva directă a devenit *predicativă derivată*: *El te așteaptă să pleci.* > *El așteaptă ca tu să pleci.*; *Nu-l înțeleg ce spune.* > *Nu înțeleg ce spune.*; *Te admiră cum te porți.* > *Admiră cum te porți.*; *Te vede ce faci.* > *Vede ce faci.*; *Vă urmărește cum schiați.* > *Urmărește cum schiați.*; *Te-a auzit când ai închis ușa.* > *A auzit când ai închis ușa.*; *O credea pe Ioana plecată.* > *Credea că Ioana a plecat.* Totuși, procesul descris nu afectează orice enunț astfel construit: *Nu cred să fi simțit vreodată o asemenea rușine.* < **Nu mă cred să fi simțit...*, *A recunoscut că eu l-am salvat.* < **M-a recunoscut că l-am salvat.*, *A repetat că eu sunt vinovată.* < **M-a repetat că sunt vinovată.*

1.3.4. Cât privește nominalul la care se raportează PS, statutul său sintactic variază de la „subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complement prepozițional, complement de agent, mai rar circumstanțiale” (*GALR* II, 303-304): *Mă văd silită să-ți repet vorbele.* (subiect), *Acesta e tabloul considerat cel mai valoros.* (nume predicativ), *Și-a lăsat lucrarea neterminată.* (complement direct), *Premiul a fost acordat concurentului clasat primul prin votul telespectatorilor.* (complement indirect), *A aderat la doctrina considerată liberală.* (complement prepozițional), *Ultima poezie scrisă de el tânăr este admirabilă.* (complement de agent), *A venit cu tine nervos din cauza pierderii banilor.* (circumstanțial sociativ), *A dispărut într-un loc socotit misterios.* (circumstanțial de loc). Raportarea *predicativului derivat* la un nominal e marcată prin acord în gen și număr doar când acesta are realizare substantivală, adjectivală, participială.

Autoarele *GALR* adaugă situația în care „în locul nominalului la care se raportează PS poate fi o propoziție (*Să vină mâine s-a dovedit o idee bună.*) sau o formă verbală nepersonală, de infinitiv (*A ataca pe cineva aflat pe proprietatea ta poate fi considerat un fapt de legitimă apărare.*)” (*op.cit.*, 304).

1.3.5. În privința celor doi termeni la care se raportează *predicatul derivat*, fac următoarele precizări:

- primul termen are natură verbală. Poate fi verb cu funcția de predicat: *A socotit-o necesară.* sau o formă verbală non-finită: *Socotind-o necesară...*, *socotită necesară...*, *de a o socoti necesară...* Poate fi o interjecție predicativă cu regim tranzitiv: *Iată-l venind!*, *Uite-o supărată!*, *Na-ți-o neatinsă!*;

- verbul care devine regent al *predicativului derivat* este, în majoritatea cazurilor, un verb tranzitiv: *a ști, a crede, a vedea, a vrea* ș.a. care face parte, de regulă, dintr-o clasă a verbelor de percepție, voliționale, de apreciere, de observare ș.a.;

- al doilea termen are natură nominală (substantiv, pronume, numeral sau alt substitut) cu diferite funcții sintactice (frecvent, complement direct sau subiect): *Au*

considerat **individul** un ciudat., **L-au** considerat un ciudat., **Trei** veneau vorbind., **Tânărul** plecase bombănind.;

- în structura ternară rezultată prin reorganizare sintactică, cei doi termeni (verbal și nominal) devin regenți ai *predicativului derivat*: $\hat{I}^1$ crede² **vinovat**. < *Ea crede că el e vinovat*.

- raportarea la nominal a *predicativului derivat* cu realizare nominală, adjectivală și participială este sintactică și semantică. Sintactică, prin acordul în gen și număr: *Ei sunt considerați cei mai buni / campioni / primii în ierarhie.*, **Ei sunt considerați cel mai bun / campioane / prima...* Semantică, prin restricționarea selectivă impusă de nominalul regent: *Îl credeam pe Mihai doctor / talentat / supărat.*, **Credeam căinele doctor*.

- ca și predicatul semantic, *predicatul derivat* atribuie diferite valori semantice nominalului regent: apreciere calitativă (*O știam blândă.*), categorizantă (*A venit ca medic în acel sat.*), de identificare (*Îl considerau șeful lor.*) etc.

1.3.6. Majoritatea gramaticilor prezintă, în descrierea *elementului predicativ suplimentar*, trăsăturile comune cu ale altor funcții sintactice.

În *GA*, *GALR* și *GBLR*, sunt prezentate trăsături comune ale EPS (PS) cu:

- predicatul, prin conținut, mijloace de exprimare și acord;
- circumstanțialul de mod, prin realizarea gerunzială sau prepozițională comună;
- atributul prin realizare și acord;
- numele predicativ, complementul predicativ al obiectului, complementul posesiv, circumstanțialul opozițional, circumstanțialul de excepție și circumstanțialul cumulativ, datorită structurii ternare;
- numele predicativ și cu atributul prin acordul în gen și număr al adjectivului prin care se realizează;
- subiectul, în cazul nelexicalizării acestuia și al exprimării PS prin pronume sau numeral;
- circumstanțiale (loc, timp, instrumental, sociativ, concesiv, condițional ș.a.), prin realizarea prepozițională și conținutul semantic conservat din enunțul de bază;
- subiectiva și cu completiva directă, prin conectorii conjuncționali.

1.3.7. Reorganizând și sistematizând toate aceste observații, consider că *predicatul derivat* are trăsături comune cu:

- predicatul, prin conținut, prin păstrarea capacității de a atribui calități / proprietăți unui nominal, capacitate deținută de verbul-predicat transformat sau de numele predicativ al copulativului omis;

- numele predicativ, prin complinirea semantico-predicativă, structura ternară, realizarea nominală, adjectivală, adverbială, prepozițională, prin forme non-finite, prin acordul în gen și număr al realizării lor adjectivale;

- complementul predicativ al obiectului, prin complinirea semantico-predicativă, construcția ternară și realizarea nominală, adjectivală, adverbială, gerunzială, prepozițională, prin acordul în gen și număr al realizării lor adjectivale;

- anumite circumstanțiale, prin conținut semantic, prin realizare ca grup prepozițional și gerunziu;

- atributul, prin referirea la un nominal și prin unele realizări.

Trăsăturile specifice *predicativului derivat*, pe baza cărora acesta se delimitează de funcțiile sintactice cu care se aseamănă, sunt:

- structura ternară nematricială, deosebită de cea ternară matricială a NP și a CPO;
- „derivarea” sau „proveniența” sa dintr-un verb oarecare sau din numele predicativ al unui verb copulativ omis, anulat: *Îl văd traversând strada*. < *Văd că el traversează strada.*; *Îl văd abătut*. < *Văd că este abătut.*;

- dependența dobândită prin reorganizare sintactică, neimpusă de o categorie anume de verbe, spre deosebire de dependența impusă de un verb copulativ, în cazul NP și cea impusă de un verb atributiv, în cazul CPO;
- caracterul facultativ, omisibil uneori (*Pleacă vesel la școală.* < *Pleacă la școală., Îl văd venind.* < *Îl văd.*), în comparație cu caracterul obligatoriu al prezenței NP (*Ea este inteligentă.* < **Ea este.*) și a CPO (*L-au desemnat câștigător.* < **L-au desemnat.*);
- nominalul devenit regent al *predicativului derivat* poate fi: subiect, complement direct, complement indirect, nume predicativ, complement prepozițional, complement de agent sau un circumstanțial, în timp ce nominalul regent al NP nu poate fi decât subiect, iar nominalul regent al CPO, numai complement direct sau complement indirect;

1.4. În privința realizării acestei funcții sintactice, autoarele GALR II notează „Toate clasele lexico-gramaticale pot ocupa această poziție sintactică, mai puțin conjuncția și prepoziția (decât dacă formează un grup sintactic).” (*op.cit.*, 306) (formularea *decât dacă formează...* încalcă regula utilizării lui *decât* în enunț negativ. Reformulez: *doar dacă ...sau decât dacă nu formează...*).

În GBLR, clasa de substituție include următoarele realizări: o clasă lexico-gramaticală, grup interjecțional, grup prepozițional, forme verbale non-finite, propoziție conjuncțională și relativă.

Pornind de la aceste inventare, constat că, în ordonarea lor, nu se ține seama de frecvența unei anume realizări.

Urmărind tipul de realizare în multe texte, am constatat că cele mai frecvente realizări ale *predicativului derivat* sunt prin:

- grup prepozițional: *și l-a amintit ca fiind un om normal, l-au preferat pe acel individ ca primar, l-au analizat ca simplu înscris, l-au apreciat ca cel mai bun aeroport, l-a prezentat pe ministru ca președinte, l-a remarcat ca fiind un elev bine pregătit, l-a acceptat ca sponsor, l-a admis ca martor, l-au remarcat ca fiind un concurent redevabil, l-au trimis ca diplomat la o ambasadă, patru facultăți din Anglia l-au admis ca student, l-au recunoscut drept păstrător al tradițiilor, l-au interpretat drept o prevestire bună, l-au acceptat drept candidat al lor, acel pământ l-au primit drept recompensă, o știa de pe holurile facultății, l-a admis la școală, l-au lăsat fără permis* ș.a.;
- adjective propriu-zise și participiale: *o știa nerăbdătoare, l-au crezut nebun, prestația l-a făcut celebru, au dorit-o nouă, plecase trist, presa îl arată favorit pe ND, l-au lăsat liber; mă văd nevoit să-ți spun, l-a simțit dezamăgit, l-au crezut plecat, satul l-au vrut șters de pe fața pământului, l-au considerat demodat* ș.a.;
- gerunziu: *a auzit-o țipând, l-a văzut trecând pe stradă, a intrat cântând, și l-a amintit dansând, o știa fumând mult, l-au lăsat dormind, l-au observat furișându-se afară, îl știau pricepând repede* ș.a.;
- propoziție conjuncțională: *L-au bănuit că a furat niște găini., L-au suspectat că a lovit-o., L-a observat că-l depășește., L-au remarcat că e bun., L-au făcut să plângă.* ș.a.;
- substantiv: *l-au crezut mistreț, l-au dorit președinte, l-au vrut portar, l-au considerat idolul lor, l-au avut vecin* ș.a.;
- propoziție relativă: *Îl știam cum reacționează., L-a văzut ce face., Nu l-au crezut ce spunea.* ș.a.;
- adverb: *l-au crezut acolo, l-au vrut înapoi, îl știau altfel, l-au bănuit dincolo* ș.a.;

- supin: *o știa de neînvins, l-au considerat de pus în ramă, l-au suspectat de mușamalizat ancheta* ș.a.;
- infinitiv: *l-au crezut a fi iubitul cântăreței, cei ce l-au vrut a fi înlocuit cu tine* ș.a.;
- numeral: *o socotesc a doua, au plecat amândoi, feliile le-am aranjat câte două pe farfurie, porția o vreau dublă* ș.a.;
- interjecție: *a lăsat-o paf, îl știau cam tra-la-la.*

1.4.1. În legătură cu realizarea prin grup prepozițional, am observat următoarele aspecte:

- două prepoziții cu cea mai mare frecvență - *ca* și *drept* - sunt sinonime în enunțuri cu *predicat derivat*, respectiv cu atribut prepozițional al unui nume derivat postverbal (numit „complement al numelui” în GBLR): *L-au prezentat pe ministru ca președinte / drept președinte / Prezentarea ca președinte / drept președinte ...;*

- aceste prepoziții sunt sinonime și în cazul enunțurilor cu *complement predicativ al obiectului*: *L-au ales ca senator / drept senator;*

- prepoziția *ca* nu este sinonimă cu *drept* în exprimarea complementului comparativ: *e mai înalt ca tine ≠ *e mai înalt drept tine;*

- locuțiunile prepoziționale sinonime cu aceste prepoziții, *în calitate de* sau *în chip de*, apar mult mai rar în realizarea nominală a *predicativului derivat*: *l-au prezentat pe ministru în calitate de președinte, l-au recunoscut în chip de păstrător al tradițiilor;*

- există și o variantă neprepozițională a realizării *predicativului derivat* prin grup prepozițional cu *ca* sau *drept*: *l-au preferat pe acel individ ca primar / l-au preferat primar pe acel individ, l-a prezentat pe ministru ca președinte / l-au prezentat președinte pe ministru, l-a acceptat ca sponsor / l-a acceptat sponsor, l-a admis ca martor / l-a admis martor, l-au trimis ca diplomat la o ambasadă / l-au trimis diplomat la o ambasadă, patru facultăți din Anglia l-au admis ca student / l-au admis student, l-au recunoscut drept păstrător al tradițiilor / l-au recunoscut păstrător ..., l-au acceptat drept candidat al lor / l-au accepta candidat, acel pământ, l-au primit drept recompensă / l-au primit recompensă;*

- prepoziția *ca* nu poate fi omisă dacă precedă gerunziul verbului copulativ *a fi*, deoarece enunțul devine ambiguu, prin inexactitatea referirii la subiect a gerunziului: *și l-a amintit ca fiind un om normal / și l-a amintit fiind un om normal, l-a remarcat ca fiind conștiincios / l-a remarcat fiind conștiincios;*

- și în cazul *complementului predicativ al obiectului* există o variantă neprepozițională: *L-au ales ca / drept senator., L-au ales senator.;*

- alte prepoziții apar mai rar, provin din realizările circumstanțialelor din enunțurile biprepoziționale de bază și nu pot fi omise: *Îl credeam la școală / în sufragerie / pe stradă / cu tine / lângă ai săi / fără studii / din București / de la munte < Îl credeam că este la școală / în sufragerie... / că este din București...;*

- prepoziția *ca* (mult mai rar, *drept*) poate preceda adjectivele, participiile adjectivele și substantivele cu funcția de *predicat derivat*: *presa îl arată favorit pe ND / presa îl arată ca favorit pe ND, l-a simțit dezamăgit / l-a simțit ca dezamăgit, l-au considerat demodat / l-au considerat drept demodat; l-au dorit președinte / l-au dorit ca președinte, l-au vrut portar / l-au vrut drept portar, l-au considerat idolul lor / l-au considerat drept idolul lor, l-au avut vecin / l-au avut ca vecin;*

- prepoziția *ca* (mult mai rar, *drept*) apare uneori și înaintea unor forme verbale non-finite sau a numeralelor cu funcția de *predicat derivat*: *o știa de neînvins / ca de neînvins, l-au considerat de pus în ramă / ca de pus în ramă, l-au crezut a fi iubitul cântăreței / l-au crezut ca a fi iubitul, o socotesc a doua / o socotesc drept a doua;*

- se generalizează utilizarea greșită a grupului *ca și* în locul prepoziției *ca*: *presa îl arată ca și favorit pe X, l-au dorit ca și președinte, l-au admis ca și martor, l-au acceptat ca și sponsor;*

- prepoziții ale calității, prin capacitatea grupului respectiv de a atribui proprietăți unui nominal din structura reorganizată, *ca și drept* precedă un substantiv nearticulat sau articulat, când are determinanți: *l-au dorit ca președinte / ca președintele lor; l-au vrut drept portar / drept portarul echipei*.

- „verbele de judecată, de apreciere, de percepție și de expunere acceptă, într-o proporție mai mare decât celelalte clase de verbe, un EPS prepozițional «al calității» exprimat atât printr-un substantiv, cât și printr-un adjectiv” (Popușoi 2002, 119);

- construcția prepozițională a *predicativului derivat* are o frecvență superioară în utilizare, comparabilă cu realizarea gerunzială a acestei funcții sintactice.

1.5. Plecând de la premisa că descrierile acestei funcții sintactice sunt relativ recente și, ca atare, suportă revizuiți și completări, am realizat o reorganizare și o sistematizare a datelor existente. Am propus și am argumentat denumirea de *predicativ derivat / derivat predicativ*. Am examinat ocurența *predicativului derivat* în texte de limbă literară, aparținând diverselor variante stilistice și am constatat o anumită ierarhie a realizărilor acestei funcții. Am propus această ierarhizare potrivit gradului de frecvență a realizărilor din clasa de substituție a *predicativului derivat*. Am analizat grupul prepozițional ca realizarea cea mai frecventă a *predicativului derivat*, identificând specificitatea acesteia.

BIBLIOGRAFIE

Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, ediția a III-a, București, editura Humanitas, 2000.

Crașoveanu, D.D., *Considerații asupra elementului predicativ suplimentar*, AUT, VIII, 1970, p. 225-230.

Diaconescu, Ion, *Complementul calității*, LR, IX, nr.2, 1960, p. 14-19.

Diaconescu, Ion, *Sintaxa limbii române*, București, Editura Enciclopedică, 1995.

Dragomirescu, Gh., „*Atributul predicativ*” în *limba română*, LL, VI, 1962, p. 99-121.

Drașoveanu, D.D., *Despre elementul predicativ suplimentar*, CL, XII, nr.2, 1967, p. 235-242.

Gramatica limbii române (GA), vol. al II-lea, București, Editura Academiei RSR, 1966.

Gramatica limbii române (GALR), vol. al II-lea, *Enunțul*, București, Editura Academiei Române, 2008.

Gramatica de bază a limbii române (GBLR), București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.

Irimia, Dumitru, *Gramatica limbii române*, Iași, Editura Polirom, 1997.

Neamțu, G.G., *Teoria și practica analizei gramaticale*, Cluj-Napoca, Editura Excelsior, 1999.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Teorie și analiză gramaticală*, București, editura Coresi 1992.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Elemente de gramatică. Dificultăți, controverse, noi interpretări*,

București, Editura Humanitas Educațional, 2003.

Popușoi, Carolina, *Structuri sintactice ale limbii române cu element predicativ suplimentar*, București, Academia Română, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”, 2002.

Rădulescu, Maria, *Numele predicativ circumstanțial*, SG, II, 1957, p. 119-121.

Rădulescu, Maria, *Tot despre numele predicativ circumstanțial*, LR, VII, nr.6, 1958, p. 76-80.

Secieru, Mihaela, *Cumul de funcții sintactice în limba română („elementul predicativ suplimentar”)*, Iași, Editura Universității A. I. Cuza, 2001.